

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 11CoP/52/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2321201244
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 09. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Katarína Arnouldová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2022:2321201244.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Kataríny Arnouldovej a sudcov JUDr. Silvie Hýbelovej a Mgr. Fedora Benku, v právnej veci navrhovateľky: A. A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX/X, D., toho času A. XXXX, právne zastúpená advokátom JUDr. Norbertom Horváthom, so sídlom Sinečná 592/2, Galanta, proti osobe povinnej platiť výživné: E. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. XXX, právne zastúpený splnomocnencom Nagy & Partners, s.r.o., so sídlom Športová 470/11, Galanta, o určenie príspevku na výživu rozvedenej manželky, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Okresného súdu Galanta zo dňa 25. januára 2022, č.k. 12Pc/7/2021-445, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **r u š í a v r a c i a** mu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol návrh navrhovateľky, ktorým sa domáhala určenia príspevku na výživu rozvedenej manželky v sume 1.000,- eur mesačne počnúc dňom podania návrhu, t.j. 15.03.2021.

2. Svoje rozhodnutie súd právne odôvodnil aplikáciou ustanovení § 72 ods. 1 až 3, § 75 ods. 1, 2 a § 77 Zákona o rodine, vecne tým, že neboli splnené zákonné podmienky pre určenie príspevku na výživu rozvedenej manželky. V odôvodnení rozsudku súd prvej inštancie uviedol, že navrhovateľka návrh zdôvodnila tým, že jej manželstvo s povinným bolo právoplatne rozvedené rozsudkom Okresného súdu Galanta č.k. 22Pc/61/2019-25 zo dňa 29.1.2020, pričom navrhovateľka ostala po rozvedení manželstva absolútne nemajetná a bez finančných prostriedkov, a to predovšetkým zavinením zo strany povinného, keďže počas trvania manželstva účastníkov konania na naliehanie povinného došlo k zmluvnej modifikácii bezpodielového spoluvlastníctva manželov, čo navrhovateľke znemožnilo akokoľvek si nárokovať na vyrovnávací podiel zo spoločného majetku. Nedisponuje teda žiadnym nehnuteľným, ani hnuteľným majetkom, s výnimkou osobného motorového vozidla (rok výroby 2012), od roku 2019 je invalidnou dôchodkyňou s poklesom schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac než 70%, z čoho jednoznačne vyplýva, že nie je schopná sa sama živiť, resp. výkon zárobkovej činnosti neprimeraným spôsobom ohrozuje a komplikuje jej zdravotný stav. Bol jej priznaný invalidný dôchodok vo výške 246,- eur mesačne, z ktorého nie je schopná užiť seba a aktuálne aj svoju plnoletú študujúcu dcéru F., s ktorou bývajú spolu v prenajatom dome, preto sa musela zamestnať, čo však má nepriaznivý vplyv na jej zdravotný stav. Preto je toho názoru, že povinný ako bývalý manžel navrhovateľky, ktorý aktuálne aktívne vystupuje ako konateľ a spoločník viacerých obchodných spoločností v oblasti stavebníctva a realít, ktorého životná úroveň je nadštandardná, by mal prispievať na jej výživu. Povinný s podaným návrhom nesúhlasil majúc za to, že navrhovateľka nepreukázala splnenie zákonných podmienok na priznanie príspevku, zdravotný stav navrhovateľky nie je taký nepriaznivý, aby sa nemohla zamestnať a sama živiť, pričom rozhodnutie Sociálnej poisťovne toho dôkazom nie je.

3. Na základe vykonaného dokazovania dospel súd prvej inštancie k záveru, že návrh navrhovateľky na určenie príspevku na výživu rozvedenej manželky nie je dôvodný. Vychádzal z toho, že navrhovateľka je zamestnaná na pozícii inštruktor sociálnej rehabilitácie, kde za posledných 12 mesiacov dosiahla priemerný čistý príjem 741,87 eur, k tomu má invalidný dôchodok 254,40 eur. Navrhovateľka žiadnym spôsobom nepreukázala, že nie je schopná sama sa živiť a preto nespĺnila základný predpoklad pre priznanie požadovaného príspevku. Preukázala síce rozhodnutím Sociálnej poisťovne pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v rozsahu presahujúcom 70%, avšak ani tento argument neobstojí a nepreukazuje dôvodnosť podaného návrhu. Samotné priznanie invalidného dôchodku neznamena, že daná osoba, v tomto prípade navrhovateľka, nevie vykonávať aj zamestnanie alebo inú zárobkovú činnosť a tak sa sama živiť alebo si zvýšiť svoju životnú úroveň. V prejednávanej veci mal súd za to, že navrhovateľka je schopná sama sa živiť, o čom svedčí aj skutočnosť, že uzatvorila pracovnú zmluvu na pozíciu inštruktora sociálnej rehabilitácie, pričom nepreukázala také zdravotné problémy, ktoré by jej bránili zamestnať sa v riadnom pracovnom pomere na osem hodín denne. Ani z lekárskejších správ predložených navrhovateľkou nie je možné zistiť, že by trpela takými zdravotnými problémami, ktoré by jej bránili riadne pracovať a sama sa živiť a preto súd jej návrh zamietol. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 57 CMP, vychádzajúc z toho, že povinný, ktorý si náhradu trov konania uplatnil, bol síce úspešným účastníkom konania, avšak vzhľadom na povahu veci ako aj na nepomer majetkových pomerov medzi účastníkmi konania, súd povinnému náhradu trov konania nepriznal.

4. Proti tomuto rozsudku podala navrhovateľka v zákonnej lehote odvolanie. Nesúhlasila so záverom súdu, že je schopná sa živiť a že nijakým spôsobom nepreukázala svoj nepriaznivý zdravotný stav. Záver súdu o nespĺnení podmienky spočívajúcej v neschopnosti navrhovateľky samostatne sa živiť, je výsledkom nesprávneho právneho posúdenia veci, súd si v plnej miere osvojil striktný gramatický výklad tohto pojmu a z neschopnosti samostatne sa živiť vytvoril takmer nespĺniteľnú podmienku. Absolútne očividný a riadne preukázaný zdravotný stav navrhovateľky, ktorý má preukázateľný vplyv na jej schopnosť vykonávať akúkoľvek prácu, bol podľa súdu nedostatočný na splnenie relevantnej zákonnej podmienky (hypotéza právnej normy zakotvenej v ustanovení § 72 Zákona o rodine). Takýto výklad však odporuje zmyslu a účelu zákona a inštitútu príspevku na výživu rozvedeného manžela, nakoľko by ho bolo možné priznať iba takému rozvedenému manželovi, ktorý je v dôsledku zdravotného stavu pripútaný na lôžko, ochrnutý, alebo v kóme. Preto navrhovateľka poukazovala na nález Ústavného súdu SR č.k. III. ÚS 212/2015, ktorý jednak ukladá povinnosť rešpektovať pri aplikácii práva jeho zmysel a účel a jednak bližšie definuje pojem neschopnosť sám sa živiť, ale súd prvej inštancie uvedený nález odignoroval a nijakým spôsobom nevysvetlil, prečo sa od neho odklonil a zotrváva na tom, že splnenie tejto podmienky je možné len pri tak závažnom zdravotnom stave, keď je v jeho dôsledku človek prakticky neschopný vykonávať základné činnosti. Za krajne neprijateľné považuje odvolateľka vyhodnotenie jej snahy pracovať (aby doslova nezomrela od hladu a mala si čo na seba obliecť a zabezpečiť skromné bývanie) za dôkaz, že je plne schopná sama sa živiť a to napriek tomu, že súdu prvej inštancie bola v priebehu celého konania známa jej katastrofálna finančná situácia, ku ktorej prispel práve odporca svojím konaním v čase rozvodu, čo ju prinútilo prijať akúkoľvek pracovnú ponuku, hoci pokusy o výkon týchto zamestnaní mali vždy nepriaznivý dôsledok na jej zdravotný stav a v krátkej dobe boli vždy ukončené práve z tohto dôvodu. Preukázanú snahu prežiť a užiť sa napriek bolestiam a zdravotným komplikáciám posúdil súd v neprospech navrhovateľky, čím dospel k nesprávnym zisteniam na základe vykonaného dokazovania. Pokiaľ ide o dôkazy preukazujúce jej zdravotný stav, tie má navrhovateľka za riadne predložené, súdu boli doručené rozsiahle lekárske správy, ktoré súd prakticky ignoroval a pri rozhodovaní nezohľadnil, pričom súd bol povinný ich skúmať i vo vzájomných súvislostiach a to v kontexte okrem iného s čestným vyhlásením dcéry navrhovateľky (s ignoráciou ktorého sa súd v rámci rozsudku nijako nevysporiadal a nezrejmil prečo ho nezohľadnil), s vyjadreniami navrhovateľky, s neúspešnými pokusmi zotrvať v pracovnom pomere a rozhodnutím Sociálnej poisťovne o poklese schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Pokiaľ sa súd necítil spôsobilý posúdiť obsah a závery lekárskejších správ, mal možnosť i povinnosť ustanoviť znalca z príslušného odboru a uložiť mu povinnosť vypracovať znalecký posudok, prípadne si dať vyhotoviť odborné stanovisko. Nesplnením tejto povinnosti spolu s neochotou vypočuť dcéru navrhovateľky ako jej najbližšiu osobu žijúcu v spoločnej domácnosti s ňou, súd pochybil, keď nezistil skutočný stav veci, pričom zároveň súd porušil vyhľadávaciu (vyšetrovaciu) zásadu typickú pre mimosporové konania. Navrhovateľka teda v snahe potvrdiť relevantnosť svojich tvrdení predkladá v odvolaní lekársku správu vypracovanú MUDr. Petrom Liptákom, všeobecným lekárom s ambulanciou v Bratislave, ktorá vychádza okrem iného z lekárskejších správ predložených už súdu, a z ktorej vyplýva, že trpí zdravotnými problémami, ktoré objektívne obmedzujú jej schopnosť vykonávať fyzickú či mentálnu pracovnú činnosť.

Pokiaľ ide o pracovný pomer navrhovateľky v Zariadení sociálnych služieb ROSA, tento bol medzičasom skončený k 01.03.2022 v skúšobnej dobe, navrhovateľke bol ústne oznámený ako dôvod práve jej nepriaznivý zdravotný stav a neschopnosť vykonávať pridelenú prácu. Napokon odvolateľka vytkla súdu, že sa žiadnym spôsobom nevysporiadal s príčinami rozvratu manželstva účastníkov konania a nezohľadnil ani skutočnosť, že za zlý psychický i finančný stav navrhovateľky je priamo zodpovedný odporca, ktorý ju po rozvoде prakticky vyhodil zo spoločnej domácnosti bez akéhokoľvek podielu na majetku. Navrhla rozsudok zrušiť a vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

5. Povinný v písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu uviedol, že sa stotožňuje s dôvodmi, právnym posúdením a záverom prvoinštančného súdu uvedeným v napadnutom rozsudku a navrhol ho potvrdiť. Návrh navrhovateľky považuje za nepreukázaný a nedôvodný a podané odvolanie považuje za účelové. Má za to, že súd sa vysporiadal s každou argumentáciou strán, pričom navrhovateľka nepredložila žiadne dôkazy svedčiace o dôvodnosti podanej žaloby, práve naopak, aj ňou predložené dôkazy svedčia o tom, že jej zdravotný stav sa od doby, kedy jej bol priznaný invalidný dôchodok, zlepšil. V konaní pred súdom nepredložila posúdenie jej zdravotného stavu ohľadom jeho opätovného prehodnotenia Sociálnou poisťovňou v rámci skúmania nároku na invalidný dôchodok, pričom jediným logickým dôvodom je skutočnosť, že toto posúdenie zdravotného stavu nezapadá do jej argumentácie, nakoľko sa jej zdravotný stav zlepšil a nie zhoršil. Argumentácia navrhovateľky ohľadom majetkových pomerov povinného je taktiež irelevantná, keďže ani nebol dôvod ich skúmania, nakoľko navrhovateľka nepreukázala dôvodnosť priznania nároku. Poukázal tiež na to, že konajúci súd nie raz vyzýval navrhovateľku na predloženie dôkazov o jej zdravotnom stave, ktorý by preukazoval dôvodnosť podanej žaloby, ale navrhovateľka takýto dôkaz nepredložila, dokonca poukázala v rámci svojej argumentácie, že predloží lekársky posudok vypracovaný pre Sociálnu poisťovňu v prípade prehodnotenia jej zdravotného stavu k invalidnému dôchodku, z tohto dôvodu sa aj odročovalo pojednávanie, avšak keď navrhovateľka zistila, že je v jej neprospech, nielenže ho nepredložila, ale danú skutočnosť sa snaží ignorovať.

6. Navrhovateľka v odvolacej replike zotrvala na dôvodoch podaného odvolania. Súd prvej inštancie nevykonal potrebné dokazovanie a riadne nezistil skutočný zdravotný stav navrhovateľky a jeho vplyv na bežný život a to napriek tomu, že súdu predložila značné množstvo lekárskeho správ, nálezov i posudkov, ktoré súd nebol schopný vyhodnotiť a namiesto ustanovenia znalca, prípadne vyžiadania si odborného stanoviska, tieto dôkazy buď odignoroval alebo označil za nedostatočné. Vzhľadom na obsah spisu a množstvo predložených listinných dôkazov počas konania, nie je možné sa stotožniť so záverom odporcu, že by nepredložila jediný dôkaz svedčiaci o dôvodnosti podaného návrhu. Pokiaľ odporca poukazuje na posúdenie nároku na invalidný dôchodok Sociálnou poisťovňou a s tým súvisiaci lekársky posudok, na základe ktorého sa mal jej zdravotný stav zlepšiť, navrhovateľka opakovane uvádza, že voči predmetnému rozhodnutiu podala riadne a včas odvolanie, o ktorom dodnes nebolo rozhodnuté. Zároveň pripomína, že samotné rozhodnutie Sociálnej poisťovne je len jeden z dôkazov preukazujúcich zlý zdravotný stav navrhovateľky a ten je potrebné posudzovať vo vzájomnej súvislosti s ostatnými dôkazmi.

7. Povinný v odvolacej duplike sa pridržiaval svojho skoršieho vyjadrenia.

8. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku, ďalej len CSP) po zistení, že odvolanie podala včas oprávnená osoba (§ 359 a § 362 ods. 1 CSP a § 7 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku, ďalej len CMP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 355 ods. 1 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie bez viazanosti dôvodmi odvolania (§ 66 CMP), súd viazaný jeho rozsahom (§ 65 v spojení s § 155 CMP), s prihliadnutím na prípadné vady konania iba ak by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, ktoré ale nezistil (§ 67 CMP), bez potreby zopakovania alebo doplnenia dokazovania (§ 68 CMP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľky je dôvodné a napadnutý rozsudok je treba zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

9. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu bolo posúdiť, či súd prvej inštancie rozhodol vecne správne, keď návrh navrhovateľky na určenie príspevku na výživu rozvedenej manželky v celom rozsahu zamietol.

10. Zánikom manželstva zaniká vzájomná vyživovacia povinnosť medzi manželmi, ktorá má manželom zabezpečiť zásadne rovnakú životnú úroveň. V čase po zániku manželstva môže, za podmienok upravených v ust. § 72 Zákona o rodine, vzniknúť povinnosť rozvedeného manžela prispievať na výživu

bývalému manželovi, ktorý nie je schopný sám sa živiť. Oprávnenému bývalému manželovi vznikne v tom prípade právo na zabezpečenie primeranej výživy. Ide však o rozdielny nárok, než je to pri nároku na vzájomnú vyživovaciu povinnosť za trvania manželstva. Základným kritériom pre priznanie príspevku na výživu oprávneného, je skutočnosť, že nie je schopný sám sa živiť. Táto neschopnosť môže vyplývať zo subjektívnych alebo objektívnych skutočností na strane oprávneného. Medzi subjektívne patrí zlý zdravotný stav, nedostatok kvalifikácie, alebo jej strata v dôsledku dlhodobej absencie zo zamestnania z dôvodu výkonu osobnej starostlivosti o maloleté dieťa do 3 rokov veku, resp. staršie dieťa, ak vyžaduje nepretržitú opateru, alebo faktická nemožnosť umiestniť dieťa do zariadenia poskytujúceho dennú starostlivosť v danom mieste, alebo faktická nemožnosť nájsť si zamestnanie v danom mieste zodpovedajúce jeho fyzickým a duševným schopnostiam. Schopnosť bývalého manžela živiť sa sám sa však neodvodzuje len od jeho skutočných a potencionalných zárobkových možností, ale aj od jeho majetkových pomerov. Dôvodom na priznanie príspevku však nie je rozdiel v životnej úrovni bývalých manželov, ani skutočnosť, že navrhovateľovi klesla životná úroveň oproti obdobiu pred zánikom manželstva a ani to, že si vlastnou prácou nedokáže zarobiť dostatok prostriedkov na uspokojovanie potrieb v rozsahu ako za trvania manželstva. Jedinou relevantnou skutočnosťou môže byť fakt, že bývalý manžel nie je schopný sám sa primerane živiť. Vyžaduje sa pritom kvalifikovaná miera odkázanosti, teda ak sa rozvedený manžel ocitol v horšej majetkovej situácii, avšak má schopnosť sám sa živiť, nárok na príspevok mu nevzniká. Skúmajú sa len možnosti, schopnosti, majetkové pomery a primerané potreby oprávneného, t. j. koľko finančných prostriedkov mesačne potrebuje na zabezpečenie svojej primeranej výživy a či je v jeho schopnostiach, resp. možnostiach si samostatne takéto množstvo finančných prostriedkov zabezpečiť. Ak nie je objektívne alebo subjektívne v možnostiach rozvedeného manžela živiť sa primeraným spôsobom samostatne, je potrebné posúdiť, či druhý rozvedený manžel má možnosti prispievať mu na výživu určitou sumou tak, aby boli potreby oprávneného zabezpečené v primeranej miere. Tento príspevok nemá mať charakter sankčného výživného, nemožno ho priznať napr. pre to, že druhý manžel zapríčinil rozvrat manželstva. S ohľadom na ust. § 75 ods. 2 Zákona o rodine však súd príspevok neprizná, ak by to odporovalo dobrým mravom. Miera výživného je charakterizovaná pojmom „primeraná výživa,“ t. j. ide o náklady na uspokojovanie životných potrieb oprávneného v závislosti od jeho veku, zdravotného stavu, životného štýlu a ďalších potrieb, teda o úhradu všetkých odôvodnených potrieb v bežnom chápaní pojmu výživné, a to v primeranom rozsahu, avšak zároveň ide o užší rozsah výživného ako pri vzájomnej vyživovacej povinnosti počas manželstva.

11. V konaní o určenie príspevku na výživu rozvedeného manžela je teda úlohou súdu (po zistení, že manželstvo bolo právoplatne rozvedené a dohoda rozvedených manželov nie je možná) predovšetkým ustáliť, či navrhovateľ nie je schopný sám sa živiť, t. j. zaistiť si primeranú výživu z vlastných zárobkových, majetkových alebo iných zdrojov a až následne u povinného skúmať, aké sú jeho schopnosti, možnosti a majetkové pomery na primeranú výživu rozvedeného manžela prispievať, a to všetko za podmienky, či požadovaný príspevok na výživu rozvedeného manžela nie je v rozpore s dobrými mravmi.

12. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že súd prvej inštancie dospel k záveru o neopodstatnenosti návrhu z dôvodu, že navrhovateľka je schopná sama sa živiť, čo malo byť preukázané tým, že je zamestnaná s priemerným čistým mesačným príjmom 741,87 eur a k tomu poberá aj invalidný dôchodok 254,40 eur, nie je tak naplnená podmienka odkázanosti na výživu bývalého manžela.

13. Odvolateľka v podanom odvolaní argumentovala tým, že prvoinštančný súd sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia veci v otázke výkladu pojmu „neschopnosť sám sa živiť“, ktorý vykladal príliš striktné, súd tiež na základe vykonaného dokazovania dospel k nesprávnym zisteniam keď z predložených listín vyvodil nesprávne závery, a súd nezistil skutočný stav veci (nebral do úvahy vyjadrenia navrhovateľky, jej neúspešné pokusy zotrvať v pracovnom pomere ani čestné vyhlásenie dcéry, s ignoráciou ktorého sa v rozsudku navyše nijako nevysporiadal a neozrejmil prečo ho nezohľadnil, nevypočul dcéru navrhovateľky ako jej najbližšiu osobu žijúcu s ňou v spoločnej domácnosti, nezabezpečil si odborné stanovisko ak nebol schopný posúdiť obsah a závery lekárskeho správ).

14. Z obsahu spisu je zrejmé, že navrhovateľka doložila množstvo listinných dôkazov na podporu tvrdenia o obmedzení jej schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť z dôvodu zdravotnej nespôsobilosti. Za týmto účelom doložila jednak lekársky nález Sociálnej poisťovne, na základe ktorého jej bola priznaná dávka sociálneho poistenia, rozhodnutia Sociálnej poisťovne týkajúce sa poberania invalidného dôchodku z dôvodu poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 70%, ako aj viaceré

lekárske správy a konkrétne zdravotné problémy navrhovateľka v konaní tiež opísala súdu, keď uviedla, že okrem diagnózy epilepsia trpí aj vážnym ochorením chrbtice, ktoré sa prejavuje čiastočnou nefunkčnosťou ľavej hornej končatiny a celkovo jej spôsobuje také bolesti, že bez liekov nie je schopná vykonať ani úplne bežné úkony. Vysvetlila, že hoci trpí zdravotnými problémami a má bolesti, je nútená pracovať napriek výrazným zdravotným obmedzeniam, pretože po rozvode manželstva zostala úplne nemajetná, bez vlastného bývania a spoločnú domácnosť opustila len s osobnými vecami, vlastní inak len osobné motorové vozidlo z roku 2012, býva v podnájme, kde spočiatku nemala ani základné vybavenie domácnosti a keďže z invalidného dôchodku by nevyžila, napriek svojmu zdravotnému stavu musela vstúpiť do pracovného pomeru. Ako vyplýva z odôvodnenia napadnutého rozsudku, súd ohľadom zdravotného stavu navrhovateľky konštatoval síce zistenia, že táto má zdravotné problémy, problémy s chrbticou a trpí okrem iného epilepsiou, navštevuje viacerých lekárov špecialistov a na základe rozhodnutia Sociálnej poisťovne je uznaná za invalidného dôchodcu z dôvodu poklesu jej schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 70%, napriek uvedeným zisteniam mal ale súd za to, že je schopná sama sa živiť, pretože dosahuje vlastné príjmy zo zamestnania. Uvedený záver súdu však opomína ostatné dôkazy predložené navrhovateľkou a jej tvrdenia, ktoré súd nijako nevzal do úvahy, minimálne z rozhodnutia toto zrejme nie je, keďže sa v odôvodnení rozsudku nijako s nimi nevyšplacháva.

15. Nesprávne právne posúdenie veci (§ 365 ods. 1 písm. h) CSP) je spôsobilým odvolacím dôvodom vtedy, keď súd prvej inštancie aplikuje na zistený skutkový stav nesprávny právny predpis a tiež vtedy, keď síce aplikuje správny právny predpis, avšak tento nesprávne interpretuje.

16. Odvolací súd po preskúmaní obsahu spisu musel súhlasiť s argumentáciou navrhovateľky, že okresný súd svoje rozhodnutie založil na nesprávnom výklade ustanovenia § 72 Zákona o rodine v otázke chápania schopnosti rozvedeného manžela sám sa živiť. Prvoinštančný súd sa tak dopustil omylu v právnom posúdení pre chybnú interpretáciu citovanej právnej normy, keď nesprávne vychádzal výlučne zo zistenia, že navrhovateľka dosahuje dostatočné príjmy zo zamestnania a to bez toho, aby zohľadnil ostatné okolnosti prípadu. Súd svoje zamietajúce rozhodnutie v podstate zdôvodnil tým, že navrhovateľka nepreukázala také zdravotné problémy, ktoré by jej bránili zamestnať sa v riadnom pracovnom pomere na osem hodín denne, pričom vychádzal z toho, že bolo preukázané, že sa takto zamestnala a dosahuje vlastné primerané príjmy. Nezaoberal sa však ostatnými okolnosťami prípadu ani dôvodmi, pre ktoré sa navrhovateľka napriek zdravotným problémom zamestnala, hoci práve tieto navrhovateľka v konaní opakovane zdôrazňovala. Súd pri rozhodovaní prehliadol majetkové pomery navrhovateľky, ktoré v kontexte s ďalšími dôkazmi vyplývajúcimi z obsahu spisu nijako nevyhodnotil a žiadne úvahy v tomto smere nepredložil. Vykonané dokazovanie pritom nasvedčuje tomu, že pokiaľ by navrhovateľka, ako nemajetná osoba, mala uspokojovať svoje potreby z poberaného invalidného dôchodku, nedokázala by zaplatiť ani sumu nájomného na ňu pripadajúcu, preto sa javí ako vysoko pravdepodobný dôvod jej zamestnania nutnosť zabezpečiť si prostriedky na živobytie a to i na úkor zdravotného stavu, ktorý by jej za iných okolností nedovoľoval do práce (minimálne do práce na plný úväzok) nastúpiť.

17. Keďže sú tu pochybnosti ohľadom schopnosti zamestnanej navrhovateľky živiť sa vlastnou prácou (ktoré pochybnosti sú namieste, pretože podľa Sociálnej poisťovne je jej schopnosť vykonávať zárobkovú činnosť znížená o viac ako 70%, čiže navrhovateľka oproti zdravej osobe má výrazne obmedzené možnosti zamestnať sa), mal súd vykonať ďalšie dôkazy nevyhnutné pre náležité zistenie skutočného stavu a to nielen dôkazy navrhnuté (napr. čestné vyhlásenie dcéry F. a jej výsluch) ale aj nenavrhnuté, týkajúce sa jej vzdelania, praxe a ďalších faktorov rozhodujúcich pre určenie, akú prácu by vôbec mohla vykonávať a tiež potom ďalšie dôkazy s ohľadom na predložené lekárske správy, ktorých odborný obsah súd nedokázal dostatočne posúdiť (napr. dopyt lekárovi ohľadom spôsobilosti navrhovateľky pracovať a pod.) a až následne, berúc do úvahy všetky okolnosti prípadu ustáliť, či je možné od navrhovateľky spravodlivo žiadať, aby pracovala v rovnakom rozsahu ako zdravá osoba bez toho, aby sa vystavovala hrozbe zhoršenia už tak nepriaznivého zdravotného stavu. Nestačilo vychádzať iba z listinných dôkazov preukazujúcich príjmy navrhovateľky zo zamestnania, ako to urobil prvoinštančný súd.

18. Odvolací súd pripomína, že mimosporové konania sú ovládané vyšetrovacím princípom (§ 36 CMP) a preto procesná aktivita súdu má smerovať k vyšetrovaniu právne relevantných skutočností dôležitých pre rozhodnutie vo veci. Tento princíp vylučuje (resp. obmedzuje) využitie procesnej zodpovednosti

účastníkov konania za výsledok konania, pričom zodpovednosť za zistenie skutočného stavu zaťažuje súd. Vyšetrovací princíp smeruje k naplneniu hypotézy § 35 CPM, teda zisteniu skutočného stavu veci. Z dikcie zákona vyplýva povinnosť súdu vykonať aj také dôkazy, ktoré účastníci konania nenavrhlí. Dôkazné bremeno má teda súd a to bez ohľadu na skutočnosť, či konania začal súd ex offa alebo na návrh a to aj v prípade obligatórne návrhových konaní, ako je tomu v prejednávanej veci.

19. Po preskúmaní napadnutého rozhodnutia, odvolacej argumentácie navrhovateľky ako aj obsahu celého spisu, dospel odvolací súd k záveru, že súd prvej inštancie v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci v danom prípade nevykonal dôkazy, ktoré boli potrebné pre náležité zistenie skutočného stavu ako to dôvodne namietala navrhovateľka a jeho rozhodnutie je tak minimálne predčasné.

20. Namieste je potom aj tá odvolacia námietka, v ktorej navrhovateľka vytýka súdu, že sa v odôvodnení rozhodnutia nevysporiadal a ani sa vôbec nezaoberal s opakovane tvrdenou podstatnou okolnosťou zo strany navrhovateľky a síce s dôvodmi, pre ktoré pracuje napriek jej zdravotnému stavu, nezaoberal sa dopadmi vykonávaných zamestnaní na zdravotný stav navrhovateľky, hoci na ne navrhovateľka upozorňovala a vo vzťahu k tomuto neuviedol žiadne úvahy, rovnako sa nijako nevysporiadal s argumentáciou navrhovateľky týkajúcou sa jej majetkových pomerov v kontexte posudzovania schopnosti živiť sa sama. Odôvodnenie rozsudku súdu musí mať náležitosti uvedené v § 220 ods. 2 CSP. Súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia má vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup má byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na výsledky vykonaného dokazovania a zistené rozhodujúce skutočnosti, ale tiež s poukazom na ním prijaté právne závery. Odvolaním napadnuté rozhodnutie však uvedené náležitosti neobsahuje. Pretože povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva strany na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa vysporiada i so špecifickými námietkami strany; porušením uvedeného práva strany a povinnosti súdu sa strane sporu (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadne riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov.

21. Vzhľadom na vyššie uvedené odvolaciemu súdu neostalo iné, ako napadnutý rozsudok podľa § 389 ods. 1 písm. b) a písm. c) CSP zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

22. Povinnosťou súdu prvej inštancie, súc pritom viazaný právnym názorom odvolacieho súdu podľa § 391 ods. 2 CSP, bude opätovne vec prejednať, riadne v súlade s procesným predpisom vykonať všetky náležité a pre vec relevantné dôkazy pre zistenie, či skutočne je navrhovateľka schopná sama sa živiť, vrátane doplnenia dokazovania v naznačenom smere (por. body 16,17 tohto uznesenia), ktoré je nevyhnutné vyhodnotiť v súlade s ustanovením § 191 CSP. Ak súd prvej inštancie dospeje k záveru, že tomu tak nie je, úlohou súdu bude zadovážiť si spoľahlivý podklad pre posúdenie otázky, aké sú reálne potreby navrhovateľky a v akom rozsahu je táto schopná svoje potreby sama z vlastných príjmov uspokojiť a v akom rozsahu by jej mal prispievať bývalý manžel. Pri určení výšky príspevku na výživu rozvedeného manžela bude treba vychádzať nielen z potrieb rozvedenej manželky požadujúcej príspevok na výživu, závislých od jej schopnosti sama sa živiť, ale aj zo schopností a možností druhého rozvedeného manžela. Na zistený skutočný stav je následne potrebné aplikovať všetky náležité hmotnoprávne ustanovenia, a vo veci opätovne rozhodnúť, pričom rozhodnutie bude treba náležite, v súlade s ust. § 220 ods. 2 CSP odôvodniť. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie opätovne o náhrade trov včítane náhrady trov tohto odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

Senát krajského súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak
sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).
Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,
pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).
Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).
Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak
napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).
Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).
Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).
Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).
Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je
dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).